

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2550. “ข้อมูลเนื้อที่เพาะปลูก”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://production.doae.go.th> (31 มกราคม 2550).
- กัทลีวัลย์ สุขช่วยและจันจิรา อายะวงศ์. 2542. ปฏิกริยาและกลไกการเป็นปฏิปักษ์ของเชื้อรา *Trichoderma harzianum* สายพันธุ์ สกว. ลำปาง หมายเลข 2 (Th-LARTC#2) ต่อเชื้อราบางชนิดที่เป็นสาเหตุโรคริก (Capsicum annum L.). หน้า 306-310. ใน: การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติครั้งที่ 4 “เทคโนโลยีการอารักขาพืชในทศวรรษหน้า”. 27-29 ตุลาคม 2542. โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีดี. จอมเทียน, พัทยา, ชลบุรี.
- เกษม สร้อยทอง. 2532. การควบคุมโรคพืชโดยชีววิธี. คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 326 หน้า.
- จักรพงษ์ เนรัมย์. 2544. การแยกและจำแนกเชื้อราตัวห้ำของไส้เดือนฝอย *Arthrobotrys* spp. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาโรคพืช, คณะเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 37 หน้า.
- ทรงศักดิ์ จันทร์อุดม. 2542. การควบคุมไส้เดือนฝอยรากปม (*Meloidogyne incognita*) ของผัก โดยอาศัยปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างเชื้อแบคทีเรียและราปฏิปักษ์บางชนิด. หน้า 36. ใน: นิสิตเก่าสาขาไส้เดือนฝอย ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (ผู้รวบรวม), ไส้เดือนฝอยกับการเกษตร ผลงานศาสตราจารย์ ดร.สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 105 หน้า.
- นุชนารถ จงเลขา อรพิน ฉัตรสีรุ่งและวินัย คงรัมย์. 2538. การควบคุมไส้เดือนฝอยรากปมในผักกาดหอมห่อโดยการใช้พืชสมุนไพรและการจัดการอื่นที่ไม่ใช้สารเคมี. รายงานฉบับสมบูรณ์ตามโครงการวิจัยมูลนิธิโครงการหลวง งบประมาณปี 2538. 10 หน้า.
- นุชนารถ ตั้งจิตสมคิด. 2546. ไส้เดือนฝอยศัตรูพืช. กลุ่มงานไส้เดือนฝอย สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช, กรมวิชาการเกษตร. (ไม่ระบุโรงพิมพ์). 39 หน้า.
- นฤมล จันทร์ตะวงศ์. 2547. ระดับความเข้มข้นของสารกำจัดวัชพืชไกลโฟเสทที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเชื้อราปฏิปักษ์ไส้เดือนฝอยสกุล *Arthrobotrys* spp. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาโรคพืช, คณะเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 48 หน้า.

- บัญชา ชิมศรี นุชนารถ ตั้งจิตสมคิด อนันต์ สุนทรเกษมสุขและอานนท์ บุญดวง. (ไม่ระบุปีที่ตีพิมพ์). ผลของสารคลุกดินบางชนิดต่อไส้เดือนฝอยรากปม (*Meloidogyne incognita*) ในมะเขือเทศ. หน้า 379-386. ใน: การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 2.
- ปรีชา พุทธิบริหารพงศ์, (ผู้รวบรวม). 2542. สารกำจัดศัตรูพืชในประเทศไทย. กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์). 290 หน้า.
- ฝ่ายพัฒนามูลนิธิโครงการหลวง. 2547. รายงานประจำปี 2546. บริษัทรีโอเอดเวอร์ไทซ์แอนด์มีเดีย จำกัด. 402 หน้า.
- ภมรทิพย์ อักษรทอง. 2544. การควบคุมโรครากปม (Root galls) ที่เกิดจากไส้เดือนฝอย *M. javanica* ในรากเบญจมาศโดยไม่ใช้สารเคมี. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามโครงการวิจัยที่ 3060 3226 งบประมาณปี 2544. 7 หน้า.
- ภมรทิพย์ อักษรทอง. 2546. การรวบรวมสายพันธุ์ (isolate) เชื้อราปฏิปักษ์สกุล *Arthrobotrys* sp. จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวง. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามโครงการวิจัยที่ 3060 3358 งบประมาณปี 2546. 15 หน้า.
- มาลัยพร เชื้อบัณฑิต วีระศักดิ์ ศักดิ์ศิริรัตน พิศาล ศิริธรและนิวัฒน์ เสนาะเมือง. 2550. “ความหลากหลายของเชื้อราปฏิปักษ์ *Trichoderma* spp. จากแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์และศักยภาพในการควบคุมเชื้อราสาเหตุโรค *Fusarium wilt*”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://griqua.doae.go.th/Plant%20%20Protection%20%20Conference/disease-research/P-33.pdf> (15 มีนาคม 2550).
- มูลนิธิโครงการหลวง สำนักพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2547. ระบบการจัดการคุณภาพ (GAP) พืชตระกูลผักกาดหอม. เอกสารสำหรับเกษตรกร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์). 12 หน้า.
- เมฆ จันทน์ประยูร. 2544. ผักสวนครัว. สำนักพิมพ์ไทธรรศน์, นนทบุรี. 144 หน้า.
- ยุทธศักดิ์ เจียมไชยศรี. 2542. ความเสียหายที่เกิดจากไส้เดือนฝอยรากปม *Meloidogyne incognita* ของผัก 5 ชนิด. หน้า 54. ใน: นิสิตเก่าสาขาไส้เดือนฝอย ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (ผู้รวบรวม), ไส้เดือนฝอยกับการเกษตร ผลงานศาสตราจารย์ ดร.สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 105 หน้า.

- วันพร เข้มมุกต์. 2547. การควบคุมโรคใบจุดดำลำใยโดยใช้เชื้อราเอนโดไฟต์ในลำใย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 74 หน้า.
- สาขาพืชผัก มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2550. “ผักกาดหอมห่อ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.agric-prod.mju.ac.th/web-veg/plantlist/lettuce.htm> (31 มกราคม 2550).
- สุทธิชัย ปทุมล่องทอง. 2543. ผักปลอดสารพิษ. สำนักพิมพ์ธารบัวแก้ว, นนทบุรี. 208 หน้า.
- สุภกิจ สุขใจมิตร สืบศักดิ์ สนธิรัตน์และสมชาย สุขะกุล. 2532. การใช้ราในดิน *Paecilomyces lilacinus* (thom.) Samson ควบคุมไส้เดือนฝอยรากปม (*M. incognita* Chitwood, 1949) ศัตรูผักกาดหอม. วารสารโรคพืช 8: 84-90.
- สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. 2538. ไส้เดือนฝอยศัตรูพืชในประเทศไทย. สำนักพิมพ์รั้วเขียว, กรุงเทพฯ. 275 หน้า.
- สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการเข้าทำลายไข่ไส้เดือนฝอยรากปมและกิจกรรมเอนไซม์ของเชื้อรา *Paecilomyces lilacinus*. วิทยาศาสตร์เกษตร 30(2): 175-184.
- สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. 2541. ไส้เดือนฝอย: โรคและการจัดการ. สำนักพิมพ์รั้วเขียว, กรุงเทพฯ. 204 หน้า.
- สืบศักดิ์ สนธิรัตน์. 2544. ความเป็นไปได้ในการใช้กระแสไฟฟ้าเพื่อควบคุมปริมาณไส้เดือนฝอยรากปม. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตาม โครงการวิจัยที่ 3060 0109 งบประมาณปี 2544. 14 หน้า.
- ศูนย์อารักขาพืช. (ไม่ระบุปีที่ตีพิมพ์). ไตรโคเดอร์มาเชื้อราควบคุมโรคพืช. (แผ่นพับ). มูลนิธิโครงการหลวง. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์).
- ศักดิ์ สุภธาดา. 2544. เปรียบเทียบการเจริญเติบโตของ *Arthrobotrys* sp. บนอาหารชนิดต่างๆ และบนเมล็ดข้าวฟ่างนึ่ง. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาโรคพืช, คณะเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 20 หน้า.
- อรอนงค์ กังสดาลอำไพ. 2550. “อาหารเสริมสุขภาพ : ถั่วเหลือง”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.pharm.chula.ac.th/> (28 กุมภาพันธ์ 2550).

- Ahman, J., Johansson, T., Olsson, M., Punt, P. J., van den Hondel, C. A. and Tunlid, A. 2002. Improving the pathogenicity of a nematode-trapping fungus by genetic engineering of a subtilisin with nematotoxic activity. *Appl. Environ. Microbiol.* 68(7): 3408–3415.
- Akhtar, M. and Malik, A. 2000. Roles of organic soil amendments and soil organisms in the biological control of plant-parasitic nematodes: a review. *Bioresource Technology* 74(1): 35-37.
- Alves, F. R. and Campos, V. P. 2003. Effect of soil warming on the biological control of *Meloidogyne javanica* and *M. incognita* Race 3. *Ciênc. agrotec.* 27(1): 91-97.
- Ashour, E. H. and Mostafa, F. A. M. 1999. Effect of pollution with certain heavy metals on the growth of the nematophagous fungus, *Arthrobotrys oligospora*, trap formation, root-knot nematode infection and enzymes production. *Pakistan J. Biol. Sci.* 2(2): 515-522.
- Atkins, S. 2007. "The effects of different pH levels on the loop formation of *A. conoides*". [Online]. Available <http://www.plymouthschools.com/science/scriffair9/abstracts/biology.htm> (18 January 2007).
- Balan, J. and Nancy, G. N. 1972. Attraction and killing of the nematode *Panagrellus redivivus* by the predacious fungus *Arthrobotrys dactyloides*. *Nematologica* 18: 163-173.

Bird, G. W. 2006. "Appendix B: Nematodes and Michigan Vegetable Production".

[Online]. Available

http://web4.msue.msu.edu/veginfo/E312/pdf/appendix_b.pdf (24 July 2006).

Boag, B., Robertson, W. M. and Ainsworth, L. F. 1988. Observation on the specificity of the nematophagous fungus *Arthrobotrys dasguptae* (Shome & Shore) to plant parasitic nematode. *Nematologica* 34: 238-245.

Boonmee, O. and Te-chato, S. 2007. "Somaclonal variation in tissue culture of *Musa*

(ABB group) *Kluai Nam Wa*". [Online]. Available

http://www.grad.psu.ac.th/grad_research/apply_file/ab3940200407259.pdf

(28 February 2007).

Bordallo, J. J., Lopez-Llorca, L. V., Jansson, H. B., Salinas, J., Persmark, L. and Asensio, L. 2002. Colonization of plant roots by egg-parasitic and nematode-trapping fungi. *New Phytologist* 154: 491–499.

Domsch, K. H., Game, W. and Anderson, T. H. 1980. Compendium of Soil Fungi 1.

Academic Press (London) Ltd., London. 859 p.

Duponnois, R. 1995. Biological characteristics and effects of two strains of *Arthrobotrys oligospora* from Senegal on *Meloidogyne* Species parasitizing tomato plants. *Biocontrol Science and Technology* 5(4): 517 – 526.

Duponnois, R., Mateille, T., Sene, V., Sawadogo, A. and Fargeite, M. 1996. Effect of Different West African Species On *Meloidogyne* Species and strains of *Arthrobotrys* Nematophagous Fungi. *Entomophaga* 41. 475-483.

- Duponnois, R., Chotte, J., Sall, S. and Cadet, P. 2001. The effects of organic amendments on the interactions between a nematophagous fungus *Arthrobotrys oligospora* and the root-knot nematode *Meloidogyne mayaguensis* parasitizing tomato plants. *Biology and Fertility of Soils* 34(1): 1-6.
- Elad, Y. and Henis, Y. 1982. Degradation of plant pathogenic fungi by *Trichoderma harzianum*. *Can. J. Microbiol.* 28: 719-725.
- Ghahfarokhi, M. S., Abyaneh, M. R., Bahadori, S. R., Eslami, A., Zare, R. and Ebrahimi, M. 2004. Screening of soil and sheep faecal samples for predacious fungi: Isolation and characterization of the nematode-trapping fungus *Arthrobotrys oligospora*. *Iran Biomed. J.* 8(3): 135-142.
- Gomez, L., Baró, G., Sánchez, L. and Rodríguez, M. G. 2003a. Identification and characterization of Cuban isolates of nematode-trapping fungi. *Rev. Proteccion Veg.* 18(1): 53-57.
- Gomez, L., Sánchez, L., Baró, G., Rodríguez and Hidalgo, L. 2003b. Virulence of *Arthrobotrys oligospora* Cuban isolates against *Meloidogyne incognita*. *Rev. Proteccion Veg.* 18(2): 141-143.
- Harman, G. E. 2007. "Trichoderma for Biocontrol of Plant Pathogens: From Basic Research to Commercialized Products". [Online]. Available <http://www.nysaes.cornell.edu/ent/bcconf/talks/harman.html> (15 March 2007).

- Heidrun, A., Stadler, M., Mayer, A. and Sterner, O. 1995. Secondary metabolites with nematicidal and antimicrobial activity from nematophagous fungi and Ascomycetes. *Can. J. Bot.* 73: 932–39.
- Jaffee, B. A. 2004. Do organic amendments enhance the nematode-trapping fungi *Dactylellina haptotyla* and *Arthrobotrys oligospora*. *Journal of Nematology* 36(3): 267–275.
- Jansson, H. B. and Nordbring-Hertz, B. 1980. Interaction between nematophagous fungi and plant parasitic nematode: attraction induction of trap formation and capture. *Nematologica* 26: 383-389.
- Kanitkar, S. I. and Kanitkar, R. U. 2003. “A nematode hungry fungus”. [Online]. Available <http://www.biological-research.com/Fungi/fungi.html> (2 January 2007).
- Khan, H. U., Ahmad, R., Ahmed, W., Khan, S. M. and Khan, M. A. 2001. Evaluation of the combined effects of *Paecilomyces lilacinus* and *Trichoderma harzianum* against root-knot disease of tomato. *J. Biol. Sci.* 1(3): 139-142.
- Kinloch, R. A. 1990. Screening for resistance to root-knot nematode, pp. 16-23. In Starr, J. L. (ed.). *Methods for evaluating plant species for resistance to plant parasitic nematode*. The Society of Nematologists. Hyattsville, Maryland.
- Krishi-Mitra. 2005. “Kumar Krishimitra Bioproducts (I) Pvt. Ltd.”. [Online]. Available <http://www.krishimitra.net/nemastin.htm> (24 November 2005).

- Kumur, D. and Singh, K. P. 2006. Assessment of predacity and efficacy of *Arthrobotrys dactyloides* for biological control of root knot disease of tomato. *J. Phytopathology* 154(1): 1-5.
- Lysek, G. G. and Nordbring-Hertz, B. 2004. "An endogenous rhythm of trap formation in the nematophagous fungus *Arthrobotrys oligospora*". [Online]. Available [http://www SpringerLink - Journal Article.3.htm](http://www.SpringerLink - Journal Article.3.htm) (26 January 2007).
- Moore-Lamdee, K., and Elizabeth. 1996. Fundamental of the fungi. Prentic Hall. 574 p.
- Morgan, M., Behnke, J. M., Lucas, J. A. and Peberdy, J. F. 1997. *In vitro* assessment of the influence of nutrition, temperature and larval density on trapping of the infective larvae of *Heligmosomoides polygyrus* by *Arthrobotrys oligospora*, *Duddingtonia flagrans* and *Monacrosporium megalosporum*. *Parasitology* 115: 303-310.
- North Carolina State University. 2002. "Nematodes: An Introduction". [Online]. Available http://www.cals.ncsu.edu:8050/pgg/dan_webpage/index.htm (6 September 2006).
- Nordbring-Hertz, B. and Odham, G. 2005. "Determination of volatile nematode exudates and their effects on a nematode-trapping fungus". [Online]. Available [http:// www.els.net](http://www.els.net) (24 January 2007).
- Nordbring-Hertz, B., Jansson, H. B. and Tunlid, A. 2006. "Nematophagous fungi: Encyclopedia of Life Sciences". [Online]. Available [http:// /www.els.net](http://www.els.net) (24 January 2007).

- Renato, C. Z. and Jaime, D. S. M. 2003. Pathogenicity of *Arthrobotrys oligospora* to *Tylenchulus semipenetrans* in vitro. *Summa phytopatológica* 29(1): 43-44.
- Rosen, S., Kata, M. and Persson, Y. 1996. Molecular characterization of a saline-soluble lectin from a parasitic fungus: Extensive sequence similarity between fungal lectins. *European Journal of Biochemistry* 238: 822-829.
- Santiago, D. C., João, M. H., Silva, F. V., Ribeiro, E. R., Gomes, B. C. and Santoro, P. H. 2006. Selection of isolates of *Paecilomyces lilacinus* (Thom.) Samson to control *Meloidogyne paranaensis* in tomato. *Ciência Rural* 36(4): 1055-1064.
- Siddiqui, I. A., Amer-Zareen, Syed S. S. and Zaki, M. J. 2001. Use of *Trichoderma* species in the control of *Meloidogyne javanica* root-knot nematode in okra and mungbean. *Pakistan J. Biol. Sci.* 4(7): 846-848.
- Stirling, G. R., Wilson, E. J., Stirling, A. M., Pankhurst, C. E., Moody, P. W., Bell, M. J. and Halpin, N. 2005. Amendment of sugarcane trash induce suppressive to plant-parasitic nematode in sugarcane soil. *Australasian Plant Pathology* 34: 203-211.
- Subramanian, C.V. 1983. Prefatory observations on host parasitic relationships on plant diseases. *Indian Phytopath. Soc. Bull.* 2: 5-17.
- Tunlid, A. and Jansson, S. 1991. Proteases and their involvement in the infection and immobilization of nematodes by the nematophagous fungus *Arthrobotrys oligospora*. *Appl. Environ. Microbiol* 57(10): 2868-2872.

Tunlid, A., Jansson, H. B. and Nordbring-Hertz, B. 1992. Fungal attachment to nematode. *Mycol. Res.* 96: 401-412.

United States Biological Inc. 2007. "Corn Meal Agar (Powder)". [Online]. Available <http://www.usbio.net/Home.aspx> (28 February 2007).

Wang, K. H. and McSorley, R. 2005. "Effects of soil ecosystem management on nematode pests, nutrient cycling, and plant health". [Online]. Available <http://www.APSnet Feature> (28 February 2007).

Waller, P. J. and Faedo, M. 1996. The prospects for biological control Free-living stage of nematode parasites of livestock. *International Journal for parasitology* 26: 915-925.

Webster, J. 1980. Introduction to Fungi 2nd, (ed.), Cambridge University press, Cambridge, London. 669 p.

Woodward, J. E., Walker, N. R., Dillwith, J. W., Zhang, H. and Martin, D. L. 2005. The influence of fungicides on *Arthrobotrys oligospora* in simulated putting green soil. *Ann. Appl. Biol.* 146:115–121.